

JAN SZYSZ

ur. 1929; Sumin



Miejsce i czas wydarzeń	Sumin, współczesność
Słowa kluczowe	Projekt Pszczelarstwo na Lubelszczyźnie. Nieopisana historia – Rzeczpospolita Pszczelarska, życie społeczne pszczół, pszczoły robotnice

Podział czynności w ulu

Teraz powiem o ścisłym podziale czynności pszczół robotnic. Pszczoła, która się wylęgnie, to na dwadzieścia jeden dni pełni rolę pszczoły ulowej. Wykonuje prace, które są proste i konieczne. Na przykład [zajmuje się] czyszczeniem komórek po wylęgnięciu, bo później matka musi [złożyć w nich] następne [jajka]. [Młoda pszczoła] ma gruczoły mleczne, którymi są karmione larwy i matka (u starych pszczół już nie ma tych gruczołów). Czyli tak: czyszczenie komórek, karmienie larw, wydzielanie mleczka, później młode pszczoły mają też gruczoły woskowe, które wypacają [wosk] i budują z niego plastry.

Po dwudziestu jeden dniach robi oblot, najpierw w pobliżu ula, później dalej – jest zbieraczką, zbiera nektar, więc [wkonuje] trudniejsze prace jako pszczoła lotna. Kiedy tylko przyniesie nektar do ula, młode pszczoły zabierają [go], układają nektar i wentylują –odparowują wodę. W nektarze jest około czterdziestu –pięćdziesięciu procent wody, a w miodzie jest tylko dwadzieścia procent wody. Pszczoły ulowe muszą odebrać nektar od pszczół lotnych (które przyleciały do ula), odparować [go] i złożyć do komórek. One nieraz wachlują skrzydełkami przy wylocie [ula], (szczególnie jak jest duży zbiór nektaru), odparowują wodę i piękny zapach wychodzi z ula, z tego nektaru. Pszczoły lotne (czyli zbieraczki) tak intensywnie pracują, że wykańczają się w przeciągu sześciu, ośmiu tygodni.

Człowiek może się uczyć od pszczół. Rodzina pszczoła to jest społeczność zorganizowana. Pojedyncza pszczoła nic nie znaczy, znaczenie ma cały rój i w tym roju jest ścisły podział czynności. Młode pszczoły, niedoświadczone, nie wykonują prac trudnych, najpierw wykonują proste prace i stopniowo [coraz bardziej skomplikowane]. Człowiek powinien się [od nich] uczyć. Nawet jeżeli człowiek skończy szkołę taką czy inną, że nawet [skończy] studia i pójdzie do pracy, to on jest jeszcze surowy. Z doświadczenia swojego wiem, że jak byłem na kierowniczym stanowisku, przyszedł absolwent po studiach, [a ja] zawsze miałem obowiązek

przeprowadzić z nim rozmowę, zakwalifikować, [sprawdzić] czy się nadaje, nie nadaje, czy coś umie... [Niezależnie] czy więcej umiał czy mniej, to na staż się go przyjęło (to było trzy miesiące, później sześć i tak dalej). Ten absolwent z dyplomem magistra nie umiał nawet urzędowego pisma napisać, [choć] to nie było trudne, ale i branży nie znał. Żeby napisać logiczne pismo, trzeba i znać całą branżę, więc [stażysta] musi zdobywać wiedzę od początku. U pszczoł zaczyna się od prostych prac, a kończy się na trudnych.

Data i miejsce nagrania	2016-05-24, Lublin
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Transkrypcja	Katarzyna Kuć-Czajkowska, Anna Sawa
Redakcja	Małgorzata Maciejewska, Anna Sawa
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"